

De Stemming van 17 februari 2019

De peiling van deze week verschilt niet van die van vorige week. Over ruim 4 weken zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten en daarmee indirect voor de Eerste Kamer. Het is interessant om de huidige peiling te vergelijken met die kort voor de Provinciale Statenverkiezingen van 4 jaar geleden. Dan is goed te zien waar de verschillen zijn en de overeenkomsten: VVD en PvdA staan er nu hetzelfde voor als 4 jaar geleden. CDA, D66, SP en PVV (duidelijk) slechter. Groen Links duidelijk beter. Partij voor de Dieren en 50PLUS iets beter. De nieuwe partijen FVD en DENK doen het (heel) goed. Hoewel het niet zomaar 1 op 1 vertaald kan worden in de uitslag voor over 4 weken (en er zijn ten slotte nog 4 weken te gaan), lijkt dit wel de trend te worden voor de uitslag van 20 maart.

Als we het wel 1 op 1 zouden vertalen, dan zou dit wijzen op een verlies van rond de 10 zetels voor de coalitie. En in dat geval zou de coalitie zelfs minimaal 2 partijen nodig hebben om een meerderheid te houden. Als het verlies minder dan 10 zetels zal zijn, dan zou 1 partij voldoende zijn voor de coalitie.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	15-3-2015	17-2-2019	Versch. t.o.v. 2015	Versch met TK2017	EK2015	Trend t.o.v. 2015
VVD	33	23	23		-10	13	
PVV	20	24	18	-6	-2	9	--
GroenLinks	14	9	17	8	3	4	+++
FVD	2		17	17	15		++++
PvdA	9	14	14		5	8	
SP	14	20	12	-8	-2	9	--
CDA	19	22	10	-12	-9	12	---
D66	19	21	10	-11	-9	10	---
Partij voor de Dieren	5	4	7	3	2	2	+
DENK	3		7	7			++
ChristenUnie	5	6	7	1		3	
50PLUS	4	3	5	2	1	2	+
SGP	3	4	3	-1		2	
Regionale partijen						1	
Totaal	150	150	150			75	
Coalitie	76	72	50	-22	-26	38	----

Voor VVD, CDA en D66 hebben we vragen gesteld over de mogelijke lijsttrekker bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen. Het is daarbij interessant te kijken naar de antwoorden van de kiezers van de eigen partij en van partijen waar kiezers vandaan gehaald kunnen worden.

Als Mark Rutte geen lijsttrekker wordt van de VVD bij de volgende verkiezingen, wie zou dan de lijsttrekker moeten worden?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Klaas Dijkhoff	32%	66%	39%	18%	15%	22%	13%	17%	46%	32%	27%
Edith Schippers	20%	21%	17%	43%	31%	32%	28%	13%	11%	10%	15%
Sander Dekkers	4%	-	2%	6%	2%	6%	6%	12%	4%	2%	4%
Een ander	18%	4%	11%	26%	21%	17%	19%	26%	16%	22%	23%
Weet niet/geen antwoord	26%	8%	31%	7%	31%	23%	34%	32%	24%	34%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Als Sybrand Buma geen lijsttrekker wordt van het CDA bij de volgende verkiezingen, wie zou dan de lijsttrekker moeten worden?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Hugo de Jonge	23%	34%	31%	31%	16%	28%	15%	20%	19%	9%	22%
Mona Keizer	19%	18%	23%	16%	27%	18%	21%	21%	19%	16%	12%
Wopke Hoekstra	14%	23%	16%	29%	17%	16%	12%	5%	12%	5%	24%
Een ander	11%	7%	2%	14%	10%	13%	7%	16%	16%	17%	9%
Weet niet/geen antwoord	32%	19%	28%	11%	29%	25%	44%	37%	35%	53%	33%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

zie volgende pagina

Wie zou de beste lijsttrekker voor D66 zijn bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu										
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus	
Kasja Ollongren	16%	33%	19%	12%	21%	14%	17%	9%	11%	5%	18%	
Sigrid Kaag	14%	17%	10%	23%	23%	32%	10%	14%	6%	7%	7%	
Rob Jetten	13%	10%	14%	38%	22%	16%	8%	13%	5%	9%	9%	
Wouter Koolmees	7%	6%	9%	1%	2%	10%	7%	12%	11%	5%	0%	
Jan Paternotte	4%	4%	1%	3%	7%	9%	3%	2%	4%	3%	4%	
Een ander	13%	5%	4%	10%	3%	4%	6%	17%	21%	25%	27%	
Weet niet/geen antwoord	33%	25%	42%	12%	22%	15%	49%	32%	43%	46%	35%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Inmiddels hebben de burgers meer inzicht in de ontwikkeling van hun koopkracht in 2019. Daar zijn een aantal vragen over gesteld. Dan zien we dat slechts 28% van de Nederlanders van oordeel is dat hun inkomen netto gestegen is in januari. 16% oordeelt dat de koopkracht is gestegen. De verschillen naar politieke voorkeur zijn groot. (Dit is geen objectieve vaststelling van hun koopkrachtontwikkeling, dus het oordeel erover kan ook beïnvloed worden door de politieke voorkeur).

Kiezers van VVD, CDA en D66 die nu aangeven die partij niet meer te stemmen, zijn beduidend negatiever over de ontwikkeling van hun koopkracht dan de kiezers die deze regeringspartijen sinds 2017 trouw zijn gebleven. Zo meldt 41% van de trouwe D66-kiezers dat de koopkracht is gestegen. Van degenen die nu geen D66 meer stemmen is dat 20%. Bij de VVD is dat resp. 25% en 17%, en bij het CDA resp. 19% en 11%.

In welke mate zijn uw netto inkomsten gestegen of gedaald in januari 2019 t.o.v. december 2018?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu										
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus	
Meer dan 2,5% gestegen	6%	7%	8%	14%	4%	6%	1%	5%	4%	5%	0%	
Tussen 1,5% en 2,5% gestegen	7%	10%	7%	4%	4%	9%	4%	4%	10%	6%	3%	
Tussen 0,5% en 1,5% gestegen	14%	15%	10%	14%	12%	25%	11%	9%	14%	11%	28%	
Ongeveer hetzelfde gebleven	31%	33%	36%	21%	31%	26%	29%	42%	35%	31%	20%	
Tussen 0,5% en 1,5% gedaald	7%	2%	5%	6%	5%	9%	10%	6%	8%	11%	6%	
Tussen 1,5% en 2,5% gedaald	3%	1%	1%	5%	1%	2%	3%	4%	5%	3%	7%	
Meer dan 2,5% gedaald	4%	2%	2%	3%	8%	6%	11%	6%	3%	5%	4%	
Weet niet/geen antwoord	28%	30%	31%	34%	35%	16%	32%	24%	21%	27%	32%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

In welke mate is uw koopkracht in januari 2019 veranderd t.o.v. december 2018?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu										
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus	
Duidelijk gestegen	6%	7%	5%	16%	8%	6%	5%	2%	5%	5%	2%	
Iets gestegen	10%	18%	14%	25%	8%	9%	2%	11%	4%	3%	8%	
Hetzelfde gebleven	22%	28%	35%	32%	22%	23%	25%	26%	15%	21%	5%	
Iets gedaald	23%	15%	22%	7%	32%	32%	14%	19%	31%	20%	30%	
Duidelijk gedaald	28%	13%	16%	10%	15%	23%	36%	36%	38%	46%	51%	
Weet niet/geen antwoord	11%	19%	8%	11%	15%	7%	18%	6%	7%	5%	3%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

De ervaring leert dat de volgende vraag een sterke samenhang vertoont met de politieke voorkeur. Terwijl 73% van de huidige VVD-kiezers aangeeft geen zorgen te hebben over de financiële toekomst, is dat onder de VVD-kiezers van 2017, die nu geen VVD zeggen te stemmen, 41%. Deze groep kiezers stemt nu vooral FVD. Bij CDA-kiezers zijn deze cijfers resp. 44% en 27% en bij D66-kiezers 63% en 57%. Dus bij D66 lijken immateriële zaken een belangrijkere rol te spelen bij het niet meer kiezen voor deze partij.

Maakt u zich zorgen over uw financiële toekomst?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemt nu										
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus	
Ja, grote zorgen	26%	8%	7%	16%	16%	21%	31%	48%	34%	45%	27%	
Ja, kleine zorgen	32%	19%	49%	19%	31%	34%	49%	31%	31%	36%	47%	
Nee, geen zorgen	40%	73%	44%	63%	48%	44%	19%	17%	33%	17%	24%	
Weet niet/geen antwoord	2%	0%	0%	2%	5%	1%	1%	4%	2%	2%	2%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	